

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 4 marca 2020 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T. stwierdził, że D. K. nie podlega w okresie od dnia 1 sierpnia 2019 r. ubezpieczeniom społecznym: emerytalnemu, rentowym, chorobowemu i wypadkowemu jako pracownik zatrudniony u płatnika składek – (...) podnosząc pozornie zawartą umowę o pracę, która miała na celu uzyskanie przez wnioskodawcę pracowniczego tytułu do ubezpieczeń społecznych i skorzystania ze świadczeń z ubezpieczenia społecznego w związku z niezdolnością do pracy.

(decyzja k. 1 – 13 akt ZUS)

Od powyższej decyzji, płatnik składek, K. K., oraz ubezpieczony D. K., reprezentowani przez profesjonalnego pełnomocnika, złożyli w ustawowym terminie odwołanie do Sądu Okręgowego w Łodzi wnosząc o jej zmianę poprzez ustalenie, że wnioskodawca podlega obowiązkowo ubezpieczeniom społecznym od 1 sierpnia 2019 r. jako pracownik zatrudniony u płatnika składek – K. K. a nadto wnieśli o zasądzenie na ich rzecz kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego, według norm przepisanych. Skarżący, w uzasadnieniu, wskazali, że D. K., w sierpniu 2019 roku zajmował się różnymi pracami związanymi m.in. z przygotowywaniem materiałów na szkolenia oraz dokumentację po szkoleniach .

(odwołanie k. 3-6, załączniki do odwołania k. 10-227 w aktach sprawy VIII U 1011/20 oraz k. 3-6 z załącznikami k. 10 199 akt sprawy VIII U 1012/20)

W odpowiedziach na odwołania, organ rentowy wniósł o ich oddalenie, wywodząc, jak w uzasadnieniu decyzji i dodatkowo wniósł o zasądzenie kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

(odpowiedź na odwołanie k. 228 – 230 akt sprawy VIII U 1011/20 , odpowiedź na odwołanie k. 211 – 213 akt VIII U 1012/20)

Zarządzeniem z dnia 21 maja 2020r. obie sprawy tzn. VIII U 1012/20 i (...) zostały połączone do wspólnego rozpoznania i rozstrzygnięcia

(zarządzenie k. 215 akt VIII U 1012/20)

Sąd Okręgowy w Łodzi ustalił co następuje:

Wnioskodawczyni K. K. od dnia 23.05.1996 r. prowadzi pozarolniczą działalność gospodarczą pod firmą (...) wpisaną do Centralnej Ewidencji Działalności Gospodarczej. Przeważającym jej przedmiotem jest działalność w zakresie obsługi BHP i szkoleń z udzielania pierwszej pomocy. Płatnik zajmuje się obsługą poleconych firm. (bezsporne, a nadto zeznania wnioskodawczyni 00:03:29, płyta CD k. 260 w zw. z 00:11:08, płyta CD k. 309)

Wnioskodawca D. K. legitymuje się wyższym wykształceniem, ukończył studia na Wydziale Nauk Politycznych i (...) Wyższej Szkoły (...) w W., na kierunku politologia uzyskując tytuł mgr. Ukończył on także studia podyplomowe uzyskując tytuł zawodowy specjalisty ds. BHP. (bezsporne, a nadto kwestionariusz osobowy w złączonej kopii akt osobowych, zeznania wnioskodawcy 00:45:34, płyta CD k. 260 w zw. z 00:17:31, płyta CD k. 309)

Płatnik K. K. jest matką ubezpieczonego D. K.. (okoliczność bezsporna)

W okresie **od 20.04.2015 r. do 31.08.2016 r.** D. K. wykonywał na rzecz firmy (...), na podstawie **umowy zlecenia** czynności z zakresu prowadzenia szkoleń i obsługi firm w dziedzinie BHP oraz opracowywanie dokumentów z dziedziny BHP z wynagrodzeniem w kwocie 1.500 zł miesięcznie. Z tytułu przedmiotowej umowy został on w terminie ustawowym zgłoszony do ubezpieczeń społecznych.

(formularz (...), umowa zlecenia w złączonej kopii akt osobowych)

Od dnia 1.09.2016 r. ubezpieczony był zatrudniony przez płatnika (...) na umowę o pracę na czas określony do 31.08.2017 r. w pełnym wymiarze czasu pracy, na stanowisku specjalisty ds. bhp z wynagrodzeniem w wysokości 4000,00 zł brutto.

(umowa o pracę w aktach osobowych)

Płatnik składek K. K. dokonała zgłoszenia wnioskodawcy do obowiązkowych ubezpieczeń społecznych i ubezpieczenia zdrowotnego z tytułu powyższego **zatrudnienia po upływie terminu ustawowego, tj. w dniu 5.10.2016 r.** Od dnia 13.09.2016 r. D. K. stał się niezdolny do pracy. W okresie od 13.09.2016 r. do 15.10.2016 r. pobierał wynagrodzenie za czas niezdolności do pracy a od 16.10.2016 r. do 13.03.2017 r. zasiłek chorobowy od podstawy wymiaru składek 4000 zł.

(bezsporne, a nadto formularz (...) w aktach osobowych, pismo ZUS z dnia 3.09.2020 r. k. 301 - 305)

Aneks do umowy o pracę z dnia 28.04.2017 r. od dnia 1.05.2017 r. zmieniono wymiar czasu pracy z pełnego etatu na 1/4 etatu oraz wysokość wynagrodzenia z 4000,00 zł na 1000,00 zł.

(aneks z dnia 28.04.2017 r. w aktach osobowych)

Kolejnym aneksem do umowy o pracę z dnia 1.06.2017 r. umowę na czas określony do 31.08.2017 r. zmieniono na umowę na czas nieokreślony, wymiar czasu pracy z 1/4 etatu na pełny wymiar oraz wysokość wynagrodzenia z 1.000,00 zł na 4.000,00 zł.

(aneks z dnia 1.06.2017 r. w złączonej kopii akt osobowych)

Następnie od dnia 21.07.2017 r. D. K. ponownie stał się niezdolny do pracy i **od 21.07.2017 r. do 22.08.2017 r.** pobierał wynagrodzenie za czas niezdolności do pracy, **a od 23.08.2017 r. do 30.09.2017 r. zasiłek** chorobowy od podstawy wymiaru składek 4000 zł.

(bezsporne, a nadto pismo ZUS z dnia 3.09.2020 r. k. 301 - 305)

Umowa o pracę zawarta w dniu 1.09.2016 r. uległa rozwiązaniu z dniem 31.12.2018 r. na mocy porozumienia stron.

(rozwiązanie umowy o pracę za porozumieniem stron, świadectwo pracy w aktach osobowych)

W okresie od 1.01.2019 r. do 31.07.2019 r. D. K. wykonywał na rzecz firmy (...), na podstawie umowy zlecenia, czynności z zakresu prowadzenia szkoleń i obsługi firm w dziedzinie BHP oraz opracowywanie dokumentów z dziedziny BHP z wynagrodzeniem w kwocie 1.500 zł miesięcznie a od 4. (...) - 2.500 zł. Z tytułu przedmiotowej umowy został on w terminie ustawowym zgłoszony do ubezpieczeń społecznych.

(formularz (...), umowa zlecenia w aktach osobowych)

D. K. jest, **od dnia 1 marca 2012 r. zatrudniony na umowę o pracę w (...) Spółdzielni Mieszkaniowej w S. od 1.10.2017 r. w pełnym wymiarze czasu pracy (0,25 etatu na stanowisku na stanowisku starszego specjalisty ds. BHP i P. (...). i 0,75 etatu na stanowisku inspektora ds. windykacji)** z wynagrodzeniem zasadniczym w kwocie 2.000 zł. Wyżej wymieniony wykonuje pracę w biurach Spółdzielni przy ul. (...) oraz sporadycznie przy ul. (...) od poniedziałku do piątku, w godzinach - poniedziałek 7.00 – 15.00 bądź 9.00 – 17.00, wtorek – piątek 7.00 – 15.00. (pismo (...) Spółdzielni Mieszkaniowej z dnia 30.12.2019 r. w nienumerowanych aktach ZUS, umowy o pracę, aneksy do umów o pracę w aktach osobowych)

D. K. zawarł z K. K. właścicielką (...) w S., umowę, nazwaną umową o pracę, w której wskazano datę jej zawarcia jako 1.08.2019 r., na czas nieokreślony od dnia 15.08.2019 r. w pełnym wymiarze czasu pracy, na stanowisku specjalisty

ds. bhp i ppoż. z wynagrodzeniem w wysokości 4000,00 zł brutto. W tej umowie wskazano, jako dzień rozpoczęcia pracy 1.08.2019 r. oraz wskazano miejsce wykonywania pracy - teren Polski.

(umowa o pracę aktach osobowych)

D. K., w dacie podjęcia aktywności, przedłożył zaświadczenie podpisane przez lekarza do badań profilaktycznych o zdolności do pracy na stanowisku starszego specjalisty ds. BHP i Inspektora ds. p.poz z dnia 20.02.2018r.

(zaświadczenie lekarskie w aktach osobowych)

Ubezpieczony odbył wstępne szkolenie BHP w dniu 2.09.2019 r.

(karta szkolenia wstępnego BHP w załączonej kopii akt osobowych)

W dniu 30.08.2019 r. płatnik składek K. K. dokonała zgłoszenia wnioskodawcy do ubezpieczenia emerytalnego, rentowych, chorobowego, wypadkowego oraz zdrowotnego z tytułu zawartej umowy o pracę od dnia 1 sierpnia 2019 r.

(okoliczność bezsporna, a nadto formularz (...) w aktach osobowych)

Wnioskodawca otrzymał pisemny zakres obowiązków pracowniczych na stanowisku specjalisty ds. bhp i ppoż., zgodnie z którym, do jego czynności miało należeć w szczególności:

- przygotowywanie opracowań, materiałów i dokumentacji niezbędnych do prowadzenia szkoleń wykonywanych przez (...);
- opracowywanie dokumentacji powypadkowych;
- opracowywanie instrukcji wykonywania prac, obsługi urządzeń;
- wykonywanie przeglądów sprzętu ppoż. zleconych pracodawcy;
- prowadzenie szkoleń wstępnych i okresowych z zakresu BHP, ppoż., pierwszej pomocy;
- uczestniczenie w przeglądach, kontrolach stanu BHP i ppoż. u zleceniodawców. (zakres obowiązków w załączonej kopii akt osobowych)

Na podstawie spornej umowy o pracę wnioskodawca miał przygotowywać materiały z zakresu obsługi firm, szkoleń BHP, wykonywać przeglądy sprzętu gaśniczego. Ubezpieczony miał opracowywać materiały na podstawie doświadczenia, które posiadał oraz z wykorzystaniem internetu. Ubezpieczony nie miał ustalonych stałych godzin aktywności: czynności wykonywał w elastycznym czasie, nie podpisywał listy obecności. D. K. nie miał przydzielonego komputera służbowego, **lecz materiały miał sporządzać na własnym komputerze w domu.** (...) dla firm miały być opracowywane w formie papierowej, druk – materiałów odbywał się w domu płatnika. W tym okresie płatnik K. K. miała zawarte umowy z 4 podmiotami gospodarczymi i pracowała jako pracownik;wnioskodawca zachował samodzielność decyzyjną i wykonywał czynności bez nadzoru i podporządkowania pracowniczego. Brak jest ze spornego okresu jakichkolwiek dokumentów zaopatrzonych podpisem wnioskodawcy.

(**zeznania wnioskodawczyni 00:11:08, płyta CD k. 309 , w związku z informacyjnymi wyjaśnieniami - 00:03:29, płyta CD k. 260 , zeznania wnioskodawcy 00:17:31, płyta CD k. 309 - w zw. z informacyjnymi wyjaśnieniami 00:45:34, płyta CD k. 260)**

Od dnia 4 września 2019 r. D. K. **stał się niezdolny do pracy** z powodu nowotworu i **na zwolnieniu lekarskim przebywał do 3.01.2020 r.** W okresach od 4.09.2019 r. do 6.09.2019 r., od 30.10.2019 r. do 4.11.2019 r., od 20.11.2019 r. do 25.11.2019 r. był on hospitalizowany i został też poddany zabiegowi operacyjnemu w Centrum Onkologii – Instytucie im. (...) w W..

(wykaz osób zatrudnionych k. 246, karta informacyjna leczenia szpitalnego k. 269)

U D. K. w dniu 13.09.2016 r. zdiagnozowano nowotwór jądra lewego i z tego powodu był on hospitalizowany w Wojewódzkim Szpitalu (...) w S. w okresie od 13.09.2016r. do 18.09.2016 r. i następnie do 13.03.2017 r. oraz od 21.07.2017 r. do 30.09.2017 r. korzystał ze zwolnienia lekarskiego. Wnioskodawca był z tego tytułu leczony min. chemioterapią w Centrum Onkologii – Instytucie im. (...) w W..

(karty informacyjne leczenia szpitalnego k. 272 – 293, zeznania wnioskodawczyni 00:03:29, płyta CD k. 260 w zw. z 00:11:08, pismo ZUS z dnia 3.09.2020 r. k. 301 - 305)

Płatnik poza wnioskodawcą zatrudniał inne osoby na stanowiskach: pracownika, biurowego, inspektora ds. BHP, menagera, z wynagrodzeniem minimalnym. Jedynie dwóm pracownikom przyznano wynagrodzenie wyższego rzędu, lecz po krótkim okresie od zgłoszenia do ubezpieczeń osoby te występowały z wnioskiem do ZUS o przyznanie zasiłków chorobowych bądź macierzyńskiego.

(wykaz zatrudnionych k. 246 – 247, wykaz zwolnień lekarskich k. 248 -251, k. 243 – 245)

W okresie usprawiedliwionej nieobecności D. K., K. K. **nie zaangażowała nikogo na jego miejsce.**

(wykaz zatrudnionych k. 246 – 247)

Na skutek przeprowadzonej kontroli w siedzibie płatnika decyzją z dnia 4 marca 2020 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T. stwierdził, że D. K. nie podlega w okresie od dnia 1 sierpnia 2019 r. ubezpieczeniom społecznym: emerytalnemu, rentowym, chorobowemu i wypadkowemu jako pracownik zatrudniony u płatnika składek – (...) podnosząc pozorność zawartej umowy o pracę, która miała na celu uzyskanie przez wnioskodawcę pracowniczego tytułu do ubezpieczeń społecznych i skorzystania ze świadczeń z ubezpieczenia społecznego w związku z niezdolnością do pracy.

(decyzja k. 1 – 13 akt ZUS)

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił w oparciu o całokształt materiału dowodowego zebranego w sprawie, w szczególności o dokumenty zawarte w aktach sprawy oraz w załączonych do akt sprawy aktach ZUS z przebiegu kontroli doraźnej u płatnika składek K. K. prowadzącej działalność gospodarczą pod nazwą (...) w S.. Sąd odmówił wiary zeznaniom wnioskodawców: D. K. i K. K. na okoliczność faktycznego świadczenia przez niego pracy w ramach stosunku pracy od dnia 1 sierpnia 2019 r., nie znajdując, one bowiem żadnego poparcia w zebranych w sprawie materiale dowodowym.

W niniejszym postępowaniu na okoliczność, że wnioskodawca faktycznie świadczył pracę w spornym okresie u płatnika w ramach stosunku pracy w pełnym wymiarze czasu pracy zgodnie z zawartą umową o pracę nie zostały przedstawione wiarygodne dowody. Zarówno przedłożona dokumentacja z zakresu BHP jak i zeznania zawnioskowanych świadków jak i nawet samych wnioskodawców nie potwierdziły w żaden sposób okoliczności faktycznego świadczenia pracy przez ubezpieczonego we wskazanym w umowie o pracę charakterze.

Przede wszystkim podkreślić należy, że brak jest dokumentów opatrzonych podpisem wnioskodawcy ze spornego okresu. Przedstawiona obszerna dokumentacja papierowa z zakresu BHP nie pozwala na zweryfikowanie, przez jaką osobę, oraz w jakim okresie, i w jakim celu, została wytworzona. Nie zmienia tego faktu szczątkowa dokumentacja w postaci: dwóch kart szkolenia wstępnego w dziedzinie bhp z dnia 2 września 2019r., protokołu z przeglądu podręcznego sprzętu gaśniczego z dnia 3 września 2020 r. Miały one bowiem w ocenie Sądu na celu jedynie stworzenie materiału dowodowego dla potrzeb niniejszego postępowania zwłaszcza, gdy uwzględni się okoliczność, że w postępowaniu przed organem rentowym nie podnoszono tych okoliczności.

Mimo, że wnioskodawcy zeznali, iż dokumentacja miała być wytworzona najpierw za pośrednictwem komputera, to brak jest także jakiegokolwiek dokumentacji elektronicznej z loginu bądź konta wnioskodawcy ze spornego okresu.

Nadto dla rozstrzygnięcia niniejszej sprawy, nie **mają znaczenia załączone przez stronę odwołującą się pisemne oświadczenia przedstawicieli firm współpracujących, gdyż nie dotyczą one spornego okresu, lecz lat wcześniejszych 2017 – 2018.**

Natomiast zawnioskowani świadkowie nie potwierdzili, by wnioskodawca wykonał dla nich jakieś, nawet pojedyncze czynności w ramach spornej umowy .

Dodatkowo także wskazać trzeba, że data zawarcia umowy, nazwanej umową o pracę, nie jest pewna w sytuacji, **gdy dopiero w dniu 30 sierpnia 2019 r. D. K. został zgłoszony do ubezpieczeń społecznych, tj. znacznie po upływie 7 dniowego ustawowego terminu** oraz w samym dokumencie umowy o pracę znajdują się nieścisłości, gdyż z jednej strony wskazano, **że jest zawarta na czas nieokreślony od dnia 15.08.2019 r. a drugiej jako dzień rozpoczęcia pracy podano 1.08.2019 r. .**

Przedstawione, zatem, dokumenty ,w postaci w szczególności umowy, nazwanej umową o pracę, karty szkolenia wstępnego BHP, pisemnego zakresu obowiązków pracowniczych z akt osobowych, nie stanowią dowodów faktycznego wykonywania przez wnioskodawcę pracy w spornym okresie a jedynie są potwierdzeniem ich formalnego sporządzenia. Fakt formalnego sporządzenia wskazanej wyżej dokumentacji, miał na celu skonstruowanie okoliczności faktycznych, świadczących o pozostawianiu ubezpieczonego w stosunku pracy z tą firmą płatnika, a w konsekwencji o podleganiu pracowniczemu ubezpieczeniu społecznemu.

Sąd Okręgowy w Łodzi zważył co następuje:

Odwołanie wnioskodawców D. K. i K. K. nie jest zasadne i podlega oddaleniu.

Zgodnie z treścią **art. 6 ust. 1 pkt 1, art. 8 ust. 1 i art. 11 ust. 1 i art.12 ust.1** ustawy z dnia 13 października 1998 roku o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. z 2020 r., poz. 266 ze zmianami) pracownicy, to jest osoby pozostające w stosunku pracy podlegają obowiązkowym ubezpieczeniom społecznym.

O uznaniu stosunku łączącego dwie osoby za stosunek pracy rozstrzygają przepisy prawa pracy.

Według art. 22 § 1 ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r. kodeks pracy (tekst jednolity Dz. U z 2019 r., poz. 1040 ze zmianami), przez nawiązanie stosunku pracy pracownik zobowiązuje się do wykonywania pracy określonego rodzaju a rzecz pracodawcy i pod jego kierownictwem oraz w miejscu i czasie wyznaczonym przez pracodawcę, a pracodawca do zatrudniania pracownika za wynagrodzeniem".

Do cech pojęciowych pracy stanowiącej przedmiot zobowiązania pracownika w ramach stosunku pracy należą osobiste (nie może on wyręczyć się w pracy inną osobą) i odpłatne jej wykonywanie w warunkach podporządkowania. Dla stwierdzenia cechy podporządkowania typu pracowniczego z reguły wskazuje się na takie elementy jak: określony czas pracy i określone miejsce wykonywania czynności, podporządkowanie pracownika regulaminowi pracy oraz poleceniom kierownictwa co do miejsca, czasu i sposobu wykonywania pracy, obowiązek wykonywania poleceń przełożonych.

Z dokonanych ustaleń wynika, że stosunek prawny między D. K. i jego matką K. K. – **nie nosił cech stosunku pracy** , albowiem brak cech stosunku pracy: przede wszystkim brak było podporządkowania pracowniczego, o czym zgodnie zeznały strony zarówno D. K., jak i płatnik, jego matka: wnioskodawca zachował samodzielność decyzyjną i wykonywał czynności bez nadzoru i podporządkowania pracowniczego. Nadto **brak spełnienia pozostałych przesłanek art. 22 k.p.** brak ustalonych, stałych godzin aktywności; wnioskodawca czynności wykonywał w elastycznym czasie, nie podpisywał listy obecności. D. K. nie miał przydzielonego komputera służbowego, **lecz materiały miał sporządzać na własnym komputerze w domu , zatem w żaden sposób nie można zweryfikować**

osobistego świadczenia czynności. . (...) dla firm miały być opracowywane w formie papierowej, druk – materiałów odbywał się w domu płatnika. W tym okresie płatnik K. K. miała zawarte umowy z 4 podmiotami gospodarczymi i pracowała jako pracownik; Brak jest ze spornego okresu jakichkolwiek dokumentów zaopatrzonych podpisem wnioskodawcy.

Zgodnie ze stanowiskiem judykatury , stosunek ubezpieczeniowy jest następczy wobec stosunku pracy i powstaje tylko wówczas, gdy stosunek pracy jest realizowany. Jeżeli stosunek pracy nie powstał bądź też nie jest realizowany, wówczas nie powstaje stosunek ubezpieczeniowy, nawet jeśli jest odprowadzana składka na ubezpieczenie społeczne (wyrok Sądu Apelacyjnego w Lublinie z dnia z dnia 17 stycznia 2006 roku III AUa 433/2005, Wspólnota (...)). Podleganie pracowniczemu tytułowi ubezpieczenia społecznego jest uwarunkowane nie tyle opłacaniem składek ubezpieczeniowych, ile legitymowaniem się statusem pracownika faktycznie świadczącego pracę w ramach ważnego stosunku pracy (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 18 października 2005 roku o sygn. akt II UK 43/05, OSNAPiUS rok 2006/15 – 16/251).

Nadto Sąd miał na uwadze, że D. K. jest, od dnia 1 marca 2012 r. zatrudniony na umowę o pracę w (...) Spółdzielni Mieszkaniowej w S. od 1.10.2017 r. w pełnym wymiarze czasu pracy (0,25 etatu na stanowisku na stanowisku starszego specjalisty ds. BHP i P. (...). i 0,75 etatu na stanowisku inspektora ds. windykacji) z wynagrodzeniem zasadniczym w kwocie 2.000 zł. Wyżej wymieniony wykonuje pracę w biurach Spółdzielni przy ul. (...) oraz sporadycznie przy ul. (...) od poniedziałku do piątku, w godzinach - poniedziałek 7.00 – 15.00 bądź 9.00 – 17.00, wtorek – piątek 7.00 – 15.00. Zdaniem Sądu, w sytuacji zdrowotnej wnioskodawcy, uprawniona jest konkluzja orzecznicza , że wykonywanie czynności w obu firmach czyli , teoretycznie przez 16 godzin dziennie , fizycznie jest pozbawione szansy na realizację.

W przedmiotowej sprawie, organ rentowy stanął na stanowisku, że umowa o pracę z dnia 1 sierpnia 2019 r. zawarta między K. K., a D. K. jest nieważna, bowiem, została zawarta dla pozorów.

W myśl art. 83 § 1. nieważne jest oświadczenie woli złożone drugiej stronie za jej zgodą dla pozorów. Jeżeli oświadczenie takie zostało złożone dla ukrycia innej czynności prawnej, ważność oświadczenia ocenia się według właściwości tej czynności.

Z czynnością prawną pozorną mamy do czynienia wówczas, gdy występują, łącznie następujące warunki: oświadczenie woli musi być złożone tylko dla pozorów, oświadczenie woli musi być złożone drugiej stronie, adresat oświadczenia woli musi zgadzać się na dokonanie czynności prawnej jedynie dla pozorów, czyli być aktywnym uczestnikiem stanu pozorności. Pierwsza i zasadnicza cecha czynności pozornej wyraża się brakiem zamiaru wywołania skutków prawnych jakie prawo łączy z tego typu treścią złożonego oświadczenia. Jest to zatem z góry świadoma sprzeczność między oświadczeniami, a prawdziwymi zamiarami stron, czyli upozorowanie stron na zewnątrz i wytworzenie przeświadczenia dla określonego kręgu (otoczenia), nie wyłączając organów władzy publicznej, że czynność o określonej treści została skutecznie dokonana. Jednakże zgodnie ze stanowiskiem Sądu Najwyższego, wyrażonym w wyroku z 14 marca 2001 roku (opubl. OSNAP 2002/21527, nie można przyjąć pozorności oświadczeń woli o zawarciu umowy o pracę, gdy pracownik podjął pracę i ją faktycznie wykonywał, a pracodawca świadczenie to przyjmował. Nie wyklucza to rozważenia, czy w konkretnym przypadku zawarcie umowy zmierzało do obejścia prawa lub sprzeczna z zasadami współżycia społecznego. (art. 58 § 1 kc w związku z art. 300 kp).

Stosownie do treści art. art. 58 § 1 kc Czynność prawna sprzeczna z ustawą albo mająca na celu obejście ustawy jest nieważna, chyba że właściwy przepis przewiduje inny skutek, w szczególności ten, iż na miejsce nieważnych postanowień czynności prawnej wchodzi odpowiednie przepisy ustawy

Nieważna jest czynność prawna sprzeczna z zasadami współżycia społecznego. (§ 2)

Sąd Okręgowy w Łodzi podziela również pogląd Sądu Najwyższego (wyrok

z dnia 25 stycznia 2005 roku, II UK 141/04, OSNP 2005/15/235), w którym stwierdza się, iż stronom umowy o pracę, na podstawie której rzeczywiście były wykonywane obowiązki i prawa płynące z tej umowy, nie można przypisać działania w celu obejścia ustawy. (art. 58 § 1 kc w zw. z art. 300 kp).

Nadto nadmienić należy, iż w niniejszej sprawie to na organie rentowym spoczywał ciężar dowodu, że strony umowy o pracę złożyły fikcyjne oświadczenia woli, a więc, że nie miały zamiaru wywołania żadnych skutków prawnych, gdyż pracownik nie podjął wykonywania pracy na podstawie umowy o pracę, a pracodawca świadczenia tego nie przyjmował. Z tych bowiem faktów organ rentowy wywodzi skutki prawne (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 15 lutego 2007 roku, I UK 269/2006, LEX nr 328015).

Przekładając powyższe rozważania na grunt przedmiotowej sprawy, wskazać należy, że organ rentowy wykazał, w toku sprawy, że D. K. i K. K. łączyła pozorna umowa o pracę.

W ocenie Sądu o pozorności umowy o pracę świadczą już same okoliczności poprzedzające oraz towarzyszące jej zawarciu.

Wnioskodawca D. K. syn płatnika K. K. od dnia 13.09.2016 r. leczył się na chorobę przewlekłą w postaci nowotworu jądra.

Przed zawarciem spornej umowy, ubezpieczony był już wcześniej zgłaszany do ubezpieczeń z tytułu zatrudnienia u K. K. i wówczas w okresach przypadających bezpośrednio przed okresami zasiłkowymi deklarowano wysoką podstawę wymiaru, zwiększano wymiar (do pełnego etatu) i zgłoszenia do ubezpieczeń dokonywano z opóźnieniem, natomiast w pozostałych okresach obniżano wymiar i podstawę nawet do jednej czwartej, albo zawierano umowę zlecenia (wówczas zgłoszenia dokonywano w terminie).

Z tytułu spornej umowy wnioskodawca został ponownie zgłoszony do ubezpieczeń znacznie po upływie ustawowego terminu oraz zadeklarowano wysoką podstawę wymiaru składek. Dodatkowo też już w treści samego dokumentu umowy o pracę znajdują się nieścisłości dotyczące daty rozpoczęcia pracy.

Podkreślić też należy, że skarżący, w spornym okresie, posiadał także inny tytuł do ubezpieczeń społecznych jako pracownik tzn. były zatrudniony w pełnym wymiarze czasu pracy w (...) Spółdzielni Mieszkaniowej w S. z wynagrodzeniem zasadniczym w kwocie 2.000 zł. Wyżej wymieniony wykonuje pracę w biurach Spółdzielni od poniedziałku do piątku w tym także do godz. 17.00.

W tej sytuacji, w przypadku wzmożonego wysiłku fizycznego, związanego z dodatkowym jeszcze zatrudnieniem poza pracą, w pełnym wymiarze czasu pracy w Spółdzielni istniało, zatem, wysokie prawdopodobieństwo, że mogą pojawić się dalsze komplikacje zdrowotne, które w przyszłości uniemożliwią ubezpieczonemu świadczenie pracy. Szczególnie, że jak wynika z dokumentacji medycznej cierpi on na poważne schorzenie i w niedługim okresie odbywał leczenie chemioterapią.

Zatem już sam stan zdrowia wnioskodawcy (ciężka, przewlekła choroba) nie uzasadniał zawarcia kolejnej umowy o pracę, dodatkowo jeszcze w pełnym wymiarze czasu pracy i wiązał się z ryzykiem.

Przede wszystkim wnioskodawca, w momencie zawarcia umowy wiedząc, że cierpi na poważną chorobę, powinien był zdawać sobie sprawę z obciążania stanu zdrowia w sytuacji, gdy pozostawał już w zatrudnieniu na pełen etat w Spółdzielni Mieszkaniowej, a zatem przyjęcia na siebie dnia pracy 16 – godzinnego w okresie trwania choroby i nie tylko nie odpowiada żadnym realiom związanym z wytrzymałością organizmu ludzkiego, co samo w sobie świadczy o braku zamiaru wykonywania przez niego przedmiotowego zatrudnienia. (porównaj wyrok SA w Łodzi z dnia 8.10.2013 r., sygn. akt III AUa 46/13, opubl. LEX nr 1386119)

Powyższe zatem, wyklucza całkowicie, aby wnioskodawca miał faktyczną możliwość podjęcia pracy, wynikającej z zawartych umów o pracę i uzasadnia dlaczego został on zgłoszony do ubezpieczeń w ZUS dopiero w dniu 30.08.2019 r., a więc na kilka dni przed rozpoczęciem hospitalizacji w związku z chorobą nowotworową.

Podkreślić także trzeba, że do obowiązków wnioskodawcy miało należeć przygotowywanie materiałów z zakresu obsługi firm, szkoleń BHP, wykonywanie przeglądów sprzętu gaśniczego. Tymczasem brak jest ze spornego okresu dokumentów papierowych opatrzonych podpisem wnioskodawcy jak i elektronicznych wytworzonych z jego konta bądźz loginu. Również zawnioskowani świadkowie nie potwierdzili, by wykonywał on jakiegokolwiek czynności w ramach spornej umowy o pracę.

Ubezpieczony, w swych zeznaniach, zaś, sam przyznał, że czynności, które miał wykonywać były pozbawione cechy podporządkowania typu pracowniczego.

Wskazać także należy, że fakt zatrudnienia wnioskodawcy nie był z całą pewnością uzasadniony rzeczywistymi potrzebami pracodawcy.

W okresie usprawiedliwionej nieobecności ubezpieczonego w **pracy płatnik nie zatrudnił nowego pracownika ani nie zaangażował** innej osoby w miejsce D. K. **na jego stanowisko. Nikt nie przejął obowiązków ubezpieczonego.**

Powyższe okoliczności jednoznacznie świadczą także o tym, że faktyczny zakres czynności pracowniczych, powierzony ubezpieczonemu na podstawie spornej umowy o pracę był iluzoryczny i nie wymagał z pewnością zatrudnienia pracownika w ramach stosunku pracy.

W świetle powyższych okoliczności, więc, zatrudnienie pracownika na umowę o pracę stanowiło działania całkowicie nieracjonalne. Celem racjonalnego pracodawcy jest ,bowiem, osiągnięcie zysku z działalności gospodarczej, dochodów finansowych, by mieć się z czego utrzymywać i żeby firma funkcjonowała i mogła się rozwijać.

Z uwagi na powyższe, w ocenie Sądu, istniała nierentowność zatrudnienia D. K. na podstawie umowy o pracę na stanowisku specjalisty ds. bhp i ppoż. od dnia 1 sierpnia 2019 r., gdyż realne potrzeby pracodawcy tego absolutnie nie uzasadniały a odwołujący się tego nie wykazali w toku procesu.

W świetle wskazanych okoliczności, przyjęć należy, zgodnie z twierdzeniem organu rentowego, iż przedmiotowa umowa, nazwana umową o pracę, opatrzona datą 1 sierpnia 2019r., była pozorną umową o pracę. Pozorność jej polegała na tym, że strony sporządziły umowę wyłącznie w celu objęcia wnioskodawcy ubezpieczeniem pracowniczym, a w konsekwencji zapewnienia świadczeń z ubezpieczenia społecznego. Nie zostało, bowiem wykazane, że w spornym okresie faktycznie D. K. wykonywał czynności , w ramach stosunku pracy.

Tym samym przedmiotowa umowa o pracę jako pozorna jest nieważna w świetle art. 83 § 1 k.c. i nie wywołuje skutku w postaci objęcia obowiązkowymi ubezpieczeniami społecznymi.

Mając powyższe na uwadze, Sąd w oparciu o treść art. 477¹⁴ § 1 k.p.c., oddalił odwołania uznając tym samym prawidłowość wydanej w dniu 4 marca 2020 r., decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w T.

O kosztach postępowania Sąd orzekł na podstawie art. 98 § 1 i § 3 kpc w zw. z § 9 ust. 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 22.10.2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz.U. z 2015 r. poz. 1800 t.j. z późn. zm).

Zarządzenie: odpis wyroku wraz z uzasadnieniem doręczyć pełnomocnikowi wnioskodawców.

K.B